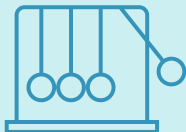

1. KAS IR ASISTĪVĀS TEHNOLOĢIJAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU APGUEVI?

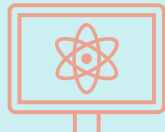
Asistīvās tehnoloģijas ir viens no atbalsta pasākumu veidiem un būtiska izglītojamā individuālā izglītības programmas apguves plāna sastāvdaļa. Atbalsta pasākumus var iedalīt 4 galvenajās kategorijās.

Mācību procesa
organizācijas
principi

Papildus
individualizēti
atbalsta pasākumi

Mācību tehniskie
līdzekļi
(Asistīvās
tehnoloģijas)

Nepieciešamais
atbalsta personāls

SVARĪGI! Asistīvās tehnoloģijas ir klasificējamās kā mācību tehniskie līdzekļi, taču praksē tās bieži vien cieši mijiedarbojas ar citām – piemēram, asistīvo tehnoloģiju izmantošanai var būt nepieciešams papildu laiks vai pedagoga palīga atbalsts tās lietošanā.

i. DEFINĪCIJA

Asistīvā tehnoloģija izglītības programmu apguvei ir izglītojamā individuālajām funkcionēšanas spējām un mācību atbalsta vajadzībām atbilstoši asistīvie produkti un tehnoloģiskie risinājumi, tostarp pielāgoti vai īpaši izstrādāti elektroniski un mehāniski rīki: materiāli, ierīces, iekārtas, programmatūras vai integrētas produktu sistēmas, ko izmanto, lai novērstu grūtības izglītības programmas apguves procesa pieejamībai un nodrošinātu pilnvērtīgu līdzdalību mācību procesā.

ii. ASISTĪVIE PRODUKTI UN ATBALSTA PAKALPOJUMI

ASISTĪVĀS

ASISTĪVIE
PRODUKTI

ATBALSTA
PAKALPOJUMI

TEHNOLOĢIJAS

Asistīvie produkti un atbalsta pakalpojumi kopā veido asistīvo tehnoloģiju kopumu – no vajadzību izvērtēšanas līdz piemērota risinājuma izmantošanai.

2. NO VAJADZĪBAS APSTIPRINĀŠANAS LĪDZ ASISTĪVO TEHNOLOĢIJU (AT) IZMANTOŠANAI

1

Precizē mācību atbalsta vajadzību:

Nosaki, kādu konkrētu mācību darbību izglītojamajam nepieciešams atbalstīt un kāds rezultāts ar AT palīdzību jāsasniedz.

2

Nosaki mācību atbalsta jomu:

Precizē, kurā jomā nepieciešams AT risinājums: lasīšanā, rakstīšanā, matemātikā, komunikācijā, uzmanības, atmiņas un organizēšanās atbalstam vai piekļuvei videi un tehnoloģijām.

3

Izvēlies atbilstoša līmeņa risinājumu:

Izvērtē vienkāršus, digitālus un specializētus AT risinājumus. Izvēlies vienkāršāko risinājumu, kas nodrošina nepieciešamo funkcionalitāti un atbilst izglītojamā vajadzībām.

4

Izmēģini risinājumu mācību vidē:

Izvērtē AT piemērotību praktiskā lietošanā, ņemot vērā izglītojamā spēju to izmantot, nepieciešamos pielāgojumus, lietošanas vidi un pedagoga vai atbalsta personāla iesaisti.

5

Nodrošini apmācību un lietošanas atbalstu:

Nodrošini izglītojamajam, pedagogam un, ja nepieciešams, ģimenei informāciju un praktisku atbalstu AT lietošanā. Vienojies par lietošanas mērķi, biežumu un atbildīgajām personām.

6

Izvērtē lietošanas rezultātu:

Novērtē, vai AT uzlabo izglītojamā līdzdalību, patstāvību un spēju izpildīt mācību uzdevumus. Ja risinājums nav pietiekami piemērots, precizē tā lietošanas nosacījumus vai izvēlies citu AT.

3. KĀ TIEK KLASIFICĒTAS ASISTĪVĀS TEHNOLOĢIJAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU APGUBEI?

Asistīvo tehnoloģiju dalījums pa mācību atbalsta jomām un tehnoloģiju līmeņiem:

PIEMĒRI

MĀCĪBU ATBALSTA JOMA	VAJADZĪBA	VIENTKĀRŠI RISINĀJUMI (zema līmeņa tehnoloģijas jeb Low-tech)	VISPĀRPIEEJAMI DIGITĀLI VAI VIENTKĀRŠI ELEKTRONISKI RISINĀJUMI (vidēja līmeņa tehnoloģijas jeb Mid-tech)	SPECIALIZĒTAS TEHNOLOĢIJAS (augsta līmeņa tehnoloģijas jeb High-tech)
 Lasīšana	⇒ Uztvert, izlasīt un saprast drukātu vai digitālu tekstu	• Krāsu filtri • Lupas • Lasīšanas lineāls • Teksta marķieri • Slīpie paliktņi	• Audio atskaņotāji • Audiogrāmatas • Teksta izcelšana • Lasīšanai piemēroti fonti un teksta noformējuma pielāgojumi	• Teksta pārvēršanas runā programmatūra • Teksta priekšlasītāji • Ekrāna lasītāji • Viedpildspalvas
 Rakstīšana	⇒ Veidot rakstu darbus un ievadīt tekstu	• Ergonomiski rakstāmriki • Rakstīšanas veidnes • Slīpbalsti	• Portatīvie diktofoņi • Vienkāršas teksta ievades ierīces vai standarta teksta redaktori • Universāli pareizrakstības pārbaudes rīki • Specializēta tastatūra	• Runas pārvēršanas tekstā programmatūra • Specializēta vārdu prognozēšana • Simbolos balstīta teksteides programmatūra
 Matemātika	⇒ Veikt aprēķinus un risināt matemātiskus uzdevumus	• Skaitļu līnijas • Skaitāmkociņi • Rūtiņu šabloni	• Digitālais kalkulators • Digitālais rūtiņu papīrs • Uzdevuma soļu vizualizācijas lietotnes	• Runājošs vai lielpogu kalkulators • Matemātiskā pieraksta piekļūstamības programmatūra • Specializēti taktīlie vai digitālie matemātikas rīki
 Komunikācija	⇒ Izteikt domas, vajadzības un sazināties	• Attēlu kartes • Simbolu kartes • Komunikācijas tāfeles un grāmatas	• Digitālas simbolu izvēlnes • Vienkāršas saziņas lietotnes • Ierakstāmas vienas vai vairāku ziņojumu pogas	• AAK programmatūra un komunikācijas ierīces ar individuāli pielāgojamu vārdu krājumu • Alternatīvu piekļuvi vai runas ģenerēšanu
 Uzmanība, atmiņa un organizēšana	⇒ Plānot darbu, koncentrēties un pabeigt uzdevumus	• Vizuāls dienas plāns • KontROLSaraksts • Uzdevuma soļu kartes • Mehāniskais vai vienkāršs taimeris • Skaņu slāpējošas austiņas	• Atgādinājumi • Digitālie kalendāri • Taimeru un plānošanas lietotnes	• Individuāli konfigurējamas secīgu darbību, laika plānošanas un kognitīvā atbalsta sistēmas
 Piekļuve videi un tehnoloģijām	⇒ Piekļūt datoram, digitālajam saturam, mācību materiāliem un mācību videi	• Dokumentu turētāji • Ergonomisks novietojums • Taustiņu marķējumi • Krāsu vai taktīlās uzlīmes	• Operētājsistēmas piekļūstamības funkcijas • Ekrāna palielināšana • Subtitri • Balss ievade • Standarta alternatīva pele vai lielpogu tastatūra	• Elektroniskie palielinātāji • Ekrāna lasītāji • Specializētas tastatūras un peles • Slēdžu vadība • Acu vadības sistēmas • FM sistēmas • Mākslīgā intelekta mācību asistents

1 PAKĀPENISKA IZVĒLE:

Sāciet ar vienkāršāko piemēroto risinājumu un specializētu tehnoloģiju izvēlieties tikai tad, ja tas nepieciešams.

2 ELASTĪGAS ROBEŽAS:

Robeža starp vidēja un augsta līmeņa tehnoloģijām nav stingri nodalāma – viena un tā pati tehnoloģija dažādās situācijās var pildīt atšķirīgas funkcijas.

3 PLAŠS PIELIETOJUMS:

Viena asistīvā tehnoloģija var būt efektīva un noderīga vairākās mācību atbalsta jomās vienlaikus.